
Pla Calidoscopi. Cap a la plena inclusió social d'infants i joves de famílies immigrades

Plan Calidoscopio. Hacia la plena inclusión social de niños y jóvenes de familias inmigradas

Existe una dimensión de la inmigración reciente apartada de los debates sociales, no contemplada en su globalidad desde los poderes públicos: los hijos e hijas de estas familias recién llegadas. Hay que tener en cuenta la globalidad de estas personas y de su situación. La diversidad cultural no supone un obstáculo sino factor que facilita el aprendizaje escolar. Educar más allá de la escuela e impulsar medidas específicas son las dos necesidades detectadas en la población infantil y juvenil de familia de origen inmigrado que justifican el nacimiento del Plan Calidoscopio. Este Plan se fundamenta en una concepción dinámica de la cultura.

Kaleidoscope Plan. Towards the total social inclusion of children and young people of immigrant families

There is one dimension of recent immigration that is somewhat removed from the social debates, and is not globally provided for by the public powers that be: the children of these newly-arrived families. We must take the globality of these people and their situation into account. Cultural diversity is not an obstacle, but a factor that facilitates school learning. Education beyond the school, and the promotion of specific measures are the two needs detected in children and young people of immigrant families, which justified the birth of the Kaleidoscope Plan. This Plan is based on a dynamic conception of culture.

Palabras clave:

Diversidad cultural, Interculturalidad, Ocio, Proteccionismo, Segregación

Key words:

Cultural diversity, Interculturality, Leisure, Protectionism, Segregation

Autor: Miquel Àngel Essomba

Article: Pla Calidoscopi. Cap a la plena inclusió social d'infants i joves de famílies immigrades

Referència: Educació Social, núm. 20, pp. 85-96

Adreça professional: Universitat Autònoma de Barcelona

MiquelAngel.Essomba@uab.es

Pla Calidoscopi. Cap a la plena inclusió social d'infants i joves de famílies immigrades

Anàlisi de necessitats socials

La capacitat de les societats globalment riques per a construir-se elles mateixes és prodigiosa. La dinàmica socioeconòmica, combinada amb la regulació política canalitzada a través dels mitjans de comunicació, marquen la pauta, les regles del joc. Els grups i les formacions socials amb influència significativa dictaminen, amb la pròpia pràctica, quines són les representacions socials que cal compartir, quins són els temes sobre els quals cal reflexionar, quines són les modes que cal seguir. El vell principi de dominació dominant de Bourdieu encara viu¹.

És cert que aquestes societats també són víctimes d'una emergent complexitat no volguda que les fa entrar en espirals creixents de desconcert i desorientació, i podríem adduir a la novetat la causa d'oblits i invisibilitzacions d'alguns afers socials claus per a la cohesió i la inclusió social. Això és el que podria passar amb determinats aspectes relacionats amb la immigració provinent de països pobres, per exemple a Catalunya, comunitat receptora de persones d'aquests orígens des de fa ben poc.

Tanmateix, existeix una dimensió de la immigració recent volgudament silenciada, apartada dels debats socials, no contemplada en la seva globalitat des dels poders públics: els fills i les filles d'aquestes famílies d'origen immigrant. Aquesta afirmació, sense matisos, pot resultar sens dubte polèmica, per això convé precisar-ne l'argumentació: no és que no s'estigui fent res ni que no hi hagi plans i programes per a atendre la generació jove d'aquestes famílies nouvingudes, sinó que *allò que s'està duent a terme es fa de forma sectorial*, sense tenir en compte la globalitat d'aquestes persones ni la seva situació, i allò que es fa tampoc no condueix de manera reeixida a resoldre les problemàtiques associades a la condició d'aquestes persones en el marc de l'estructura social actual. Vegem una mica més a fons ambdues qüestions.

Abordatge sectorial de la intervenció

Quan fem referència a l'abordatge sectorial de què són subjectes receptors aquestes persones, parlem inevitablement de l'ensenyament. Seria injust negar els esforços professionals, moltes vegades més enllà dels requeriments del lloc de treball, que molts ensenyants estan duent a terme en l'actualitat per afavorir vies de desenvolupament personal als més de 30.000 alumnes

estrangers matriculats el 2001² en centres d'ensenyament no universitari. Però també seria falsejar la realitat no reconèixer que, malgrat escasses excepcions, l'atenció que rep aquesta població és fonamentalment amb finalitats acadèmiques, categoritzant el fill o la filla de família immigrada com un alumne, emfasitzant les intervencions educatives en matèria d'aprenentatge escolar. Probablement aquest fet no sigui una qüestió extraordinària, ja que aquesta actitud s'estén per a tot el conjunt de l'alumnat, però també és cert que la majoria de l'alumnat no viu la situació específica d'aquests nois i noies, que requereix d'una atenció específica en alguns aspectes.

Allò que resulta preocupant és que els professionals considerin que aquesta diversitat cultural suposa un obstacle i no un factor que faciliti l'aprenentatge escolar

Però no caiguem en l'error de creure que la diversitat cultural d'aquesta població no és contemplada, ni que tan sols sigui en aquest sector d'intervenció. Allò que resulta preocupant és que els professionals considerin que aquesta diversitat cultural suposa un obstacle i no un factor que faciliti l'aprenentatge escolar. Es contempla, en definitiva, que el nen o la nena que pertany a una família estrangera pobra ha estat socialitzat en un entorn que li resta oportunitats per al ple desenvolupament en la societat d'acollida, i aquesta idea es tradueix en unes intervencions esbiaixades a causa d'aquesta conceptualització. Aportem informació sobre algunes de les més habituals:

- **Intervencions assimilacionistes.** Són aquelles que, sota la presumpta màscara de la *normalització*, consideren que amb els infants i joves d'origen familiar immigrant s'ha d'intervenir de la mateixa forma que amb els infants i joves autòctons. Aquesta premissa es basa habitualment en raons no discriminatòries (“si els tractem diferents, seran diferents i això és discriminar-los”) i, en el cas dels més petits (Educació Infantil), en el caràcter innecessari d'una intervenció diferenciada atesa la facilitat amb què *s'adapten* als contextos (“no cal fer res d'especial, la plasticitat dels seus processos de pensament els fa ser un més”).

- **Intervencions segregacionistes.** Són aquelles que, des d'un interès per a la correcció política i un presumpte respecte a les diferències culturals, s'evita la intervenció per tal de no agredir el dret a la diferència del qual són dipositaris els subjectes pertanyents a minories culturals (“no podem fer res perquè cal respectar la cultura d'origen dels pares”). En aquest cas, gairebé com sempre, *no intervenir* significa també intervenir ja que, instal·lats en el més pur essencialisme cultural, els professionals que exerceixen des d'aquesta perspectiva reforcen el caràcter diferencial i la separació d'aquests subjectes, ja que no acostumen a oferir recursos ni oportunitats perquè sàpiguen també identificar les semblances que els aproximen als iguals autòctons.

- **Intervencions proteccionistes.** Són aquelles dutes a terme per professionals que, convençuts defensors de la superioritat dels valors del grup cultural majoritari, procuren corregir comportaments de les minories que suposin un atac a l'essència de l'ordenament social que compta amb el vist-i-plau de la majoria. Episodis com la discussió sobre el vel de les adolescents musulmanes (vegeu premsa, febrer 2002) o l'ensenyament de l'Islam als centres educatius (vegeu premsa, març 2002) en són una bona mostra.

En definitiva, podem concloure que la lògica pressió que viu l'escola per a respondre de la funció social principal atorgada, proporcionar aprenentatge acadèmic, mediatitza la intervenció educativa sobre l'alumnat immigrant, basant-se en plantejaments ideològics com els exposats. Cal alguna cosa més que l'escola, ja que aquesta no pot atendre totes les necessitats dels infants i els adolescents d'aquest origen, ni tampoc sempre que ho intenta es fa des de pressupostos teòrics encertats. S'evidencia, doncs, la necessitat d'un horitzó d'intervenció més comunitari que permeti corregir, enriquir i complementar les pràctiques escolars.

Condicionants que obstaculitzen una plena inclusió social

Quan ens referim al fet que aquests infants i joves no reben una atenció específica que resolgui les problemàtiques associades a la seva condició no volem dir que aquesta població sigui problemàtica en si mateixa sinó que, sota els condicionants socials de la societat catalana actual, aquests nois i noies es veuen abocats a viure determinades circumstàncies que poden bloquejar la seva plena inclusió social, circumstàncies que variarien si es trobessin en un altre indret o el seu origen familiar no fos estranger. Detallem-ne algunes a continuació:

- **Des d'una dimensió psicològica,** aquestes persones han de fer front al repte de construir una identitat cultural (i, per tant, també personal) que defuigi els canons i els processos habituals propis de grups culturals majoritaris. Pel fet de pertànyer a una minoria i trobar-se immersos en entorns de socialització amb característiques distintes (la família, l'escola, el barri o poble...), han d'anar elaborant els factors identitaris fent ús de mecanismes més complexos en què entren en joc més variables, per aquest motiu intuïm que puguin necessitar espais i contextos en què es facilitin aquests processos³.

Sota els condicionants socials de la societat catalana actual, aquests nois i noies es veuen abocats a viure determinades circumstàncies que poden bloquejar la seva plena inclusió social

- **Des d'una dimensió pedagògica**, constatem una realitat a partir de l'estudi de casos concrets que posa en evidència la significativa absència de matriculats de famílies immigrades en els nivells postobligatoris de l'ensenyament. I remarcuem *significativa* perquè és molt superior en termes quantitius (a prop del 80%) a la de la població en general. Tot i la manca d'un estudi global amb dades completes sobre la situació, intuïm que aquest fet pot estar generalitzat en el conjunt del territori, i pot suposar un factor obstructor de la plena inclusió, si és que encara creiem que titulacions superiors proporcionen majors oportunitats de promoció social. El document de bases per a l'elaboració d'una Llei Orgànica de Qualitat de l'Educació (LOCE), actualment en fase de discussió, pot suposar un agreujament d'aquesta situació⁴.

- **Des d'una dimensió sociològica**, hem de parlar de la persistència, en determinades zones, de nuclis d'adolescents i joves xenòfobs que, activament o passiva, rebutgen la convivència amb iguals originaris de famílies estrangeres pobres. Un estudi recentment aparegut (octubre 2001)⁵ sobre casos de les comarques gironines, o violència racista exercida en determinats barris de la ciutat de Sabadell (vegeu premsa escrita últim trimestre 2001) confirmen aquesta hipòtesi. Intuïm que l'entorn de relacions socials d'aquests fills i filles d'immigrats no és planer, i que sense intervencions específiques en els contextos comunitaris on es produeixen aquestes actituds, fins i tot pot resultar un entorn problemàtic.

- **Des d'una perspectiva econòmica**, aquests infants i joves són participants de les mancances econòmiques que poden existir en el nucli familiar, mancances que a vegades els poden impedir l'accés a serveis i recursos socials en igualtat de condicions que la majoria dels autòctons. Però també poden ser subjectes de discriminació quan, en plena edat laboral, se'ls nega l'accés a un lloc de treball per les seves característiques ètniques i/o el seu origen familiar. No calen referències, ja que els estudis i els informes sobre aquest punt són nombrosos i coneguts.

- Per últim, **des d'una perspectiva legal**, aquestes persones poden trobar-se impediments de tipus jurídic que també dificultin la plena inclusió. En la majoria dels casos, pel fet de tractar-se de nois i noies amb nacionalitat estrangera, s'han de veure sotmesos a un règim administratiu distint dels nacionalitzats espanyols, règim que, més enllà dels drets cívics i polítics fonamentals (dret al vot, per exemple), els impedeix per exemple l'accés a la funció pública i els força a realitzar determinades actuacions que els permetin mantenir l'estatut de regularitzats.

Es fa evident, doncs, la necessitat d'introduir algunes mesures des dels poders públics que tendeixin, des d'una política clara de discriminació positiva, a reduir l'impacte global que provoquen aquests factors. I aquesta política només té sentit des d'una estratègia multidimensional que possibiliti l'abordatge comunitari que reclamàvem en l'apartat anterior.

El Pla Calidoscopi

Educar més enllà de l'escola i impulsar mesures específiques. Aquestes són, en certa mesura, les dues necessitats detectades en la població infantil i juvenil de família d'origen immigrant que justifiquen el naixement del Pla Calidoscopi, un pla pensat, dissenyat i executat conjuntament entre la Secretaria General de Joventut i la Fundació Jaume Bofill que pretén cobrir les mancances identificades amunt.

Es tracta d'un procés lent i complex que s'origina l'estiu de 1998 i que tot just ara al 2002 comença a veure, de forma efectiva, alguns dels fruits dels esforços i els recursos invertits. El *Calidoscopi* (tal com l'anomenem familiarment aquells i aquelles que hi treballem) és un Pla centrat en l'aprofitament de l'espai social que suposa l'educació en el temps de lleure per a dur a terme tot un seguit d'iniciatives dirigides a satisfer les necessitats ja descrites, i per a fer-ho es desenvolupa i concreta a partir de quatre programes que cobreixen les diferents àrees estratègiques que en el moment del disseny es van consensuar.

Tot i que fa força temps que el Pla està en marxa, encara és massa d'hora per avançar-ne resultats concrets. Per aquest motiu, per tal d'aproximar-nos de forma segura al *Calidoscopi* sense que ens caigui de les mans, ens dedicarem a descriure a continuació els elements de fonamentació teòrica i estratègica en què està basat, deixant per a més endavant l'oportunitat de començar a comunicar conclusions de les diverses avaluacions que des del principi estan endegades sobre cadascun dels quatre programes.

Educar més enllà de l'escola i impulsar mesures específiques. Aquestes són, les dues necessitats detectades en la població infantil i juvenil de família d'origen immigrant

Fonamentació teòrica⁷

El Pla Calidoscopi està fonamentat teòricament en uns pressupostos antropològics, pedagògics i sociològics que determinen tant el contingut com l'estil

El Pla Calidoscopi està fonamentat teòricament en uns pressupostos antropològics, pedagògics i sociològics que determinen tant el contingut com l'estil. Tot i estar emmarcats en disciplines diferenciades en el marc general de les Ciències Socials, existeix una coherència teòrica entre ells que afavoreix la consistència de les propostes que se'n deriven

Pressupostos antropològics

- Concepte de cultura

El Pla Calidoscopi es fonamenta en una concepció dinàmica de la cultura. Es parteix, sobretot, de l'heterogeneïtat intracultural, de la dificultat d'establir marcs culturals compactes i radicalment diferenciats els uns dels altres. Es considera, al seu torn, que el panorama cultural d'avui en dia és fruit de les complexes interaccions que, al llarg del temps, s'han anat desenvolupant entre individus portadors d'uns determinats continguts i valors culturals.

- Model de societat en funció del concepte de cultura

La societat intercultural és aquella en la qual l'origen cultural és un punt de partida i no una fita impossible de modificar. A partir d'aquí, cada subjecte construeix la pròpia identitat des de les experiències personals del seu itinerari particular, forjat a partir de multitud d'estímul de gran diversitat. La interculturalitat es construeix, així doncs, a través del mestissatge cultural⁸.

Pressupostos pedagògics

- Model d'educació en funció de la diversitat cultural

El model d'educació en què es fonamenta el Pla Calidoscopi és l'intercultural. Aquest model proposa que en els centres educatius les activitats vagin encaminades, sobretot, a la comprensió d'un mateix, sense que això resulti contradictori amb l'obertura i la curiositat per l'altre. La possibilitat d'arribar realment a comprendre l'altre passa inevitablement per un procés previ de coneixement del jo. La interculturalitat neix de l'autoavaluació i del qüestionament d'allò que és propi, fet que condueix a un cert grau de relativisme (però des de la seguretat personal), necessari per a un accés intersubjectiu a altres criteris i paràmetres radicalment diferenciats als d'un mateix. Per tant, l'autèntica educació intercultural distribueix l'activitat

encaminada als objectius esmentats durant tots els processos educatius. Atén els aspectes instrumentals de la cultura, fent especial esment a la *cultura profunda*, i no es dedica a fer una ampliació quantitativa del projecte educatiu dels centres, sinó una transformació qualitativa. L'atenció en el desenvolupament dels projectes educatius se centra, així doncs, en la seqüenciació de les activitats i del treball dels valors, de tal manera que s'afavoreixi un procés continuat d'estructuració interior i d'obertura al l'exterior. La metodologia de l'educació intercultural no es basa en criteris d'anàlisi, sinó d'interpretació, estimulant el contrast intersubjectiu dels diferents punts de vista, concebuts no com una herència provinent de l'exterior oferta per un grup, sinó com el resultat d'una història particular que sorgeix de multitud de contactes amb els diversos continguts culturals que han anat desfilant al llarg de la trajectòria única de l'individu. L'educació intercultural, en definitiva, categoritza l'educand com a subjecte i no com a subjecte cultural.

- Rol de l'educador en funció de la diversitat cultural

El Pla Calidoscopi considera, com a més vàlida, l'opció d'una orientació socialitzadora del rol de l'educador en funció de la diversitat cultural. Aquesta centra el seu interès en l'establiment de les condicions educatives necessàries que potenciïn el creixement i l'autonomia personal dels nois i noies d'origen minoritari. L'objectiu és que aquestes persones no depenguin d'uns serveis específics que atenguin les seves característiques particulars sinó que puguin desempallegar-se de forma normalitzada amb els recursos ordinaris aptes per a tota la població. Els educadors que participen d'aquesta orientació incideixen en aspectes com la construcció de la pròpia identitat, la capacitat d'autoregulació, el desenvolupament d'habilitats d'observació, contextualització i presa de decisions ajustada als entorns... En definitiva, una aproximació psicologista que promou en els nens i nenes pertanyents a minories culturals una millora d'uns recursos personals que, presumptament, incrementaran l'èxit i la satisfacció en les seves relacions personals i socials.

Pressupostos sociològics

- Significat social de l'educació en el lleure

L'educació en el lleure, tot i no disposar de titularitat pública, cal concebre-la com un servei públic que té com a tasca social la formació de ciutadans i ciutadanes en els valors que afavoreixen la construcció d'una societat plenament democràtica. El dret a l'educació en el lleure ha de formar part del dret a l'educació i, en conseqüència, les administracions competents haurien de garantir-ne l'oferta suficient de places i qualitat.

- Criteri d'agrupació de la població immigrada extracomunitària

Bo i respectant les pròpies condicions del territori, les característiques socioeconòmiques i socioculturals de la població, o la distribució i disponibilitat de recursos, és més recomanable seguir un criteri d'agrupació heterogènia de la població immigrada extracomunitària en els centres d'educació en el lleure, conceptualitzant en la mesura que es pugui aquesta heterogeneïtat com a diversitat.

Fonamentació estratègica

Objectius generals del Pla Calidoscopi:

- Sensibilitzar les famílies immigrades sobre els beneficis de l'educació en el lleure
- Promoure la participació dels infants i els adolescents d'origen immigrant en els espais de lleure.
- Promoure la formació dels educadors en la lògica de la interculturalitat
- Impulsar la coordinació entre els moviments d'educació en el lleure i els col·lectius d'immigrants.

Programa 1/Campanya d'informació i sensibilització de les famílies immigrades vers l'educació en el lleure

Molt sovint, les famílies d'origen immigrant, especialment les que han arribat més recentment a Catalunya, desconeixen l'existència d'entitats d'educació en el lleure i la seva funció social. En bona part, aquest desconeixement es deu al fet que a molts dels seus països d'origen el temps de l'oci es viu de manera ben diferent.

Situats en el nostre context, els serveis i les activitats que desenvolupen les entitats educatives de lleure poden ser uns instruments de gran valor per al procés de desenvolupament personal i d'integració social dels seus fills, però cal que els coneguin.

És per això que es creu necessària una campanya informativa que impliqui les famílies, les entitats d'immigrants i els moviments d'educació en el lleure, planificada des del coneixement de la realitat que viuen les famílies immigrades i adreçada a facilitar, a més d'informació, els contactes necessaris.

Les entitats
educatives de
lleure poden ser
uns instruments
de gran valor per
al procés de
desenvolupament
personal i
d'integració
social dels seus
fills

Objectius específics:

- Informar sobre la importància i les possibilitats de l'educació en el lleure
- Fer conèixer les entitats i els serveis de l'entorn més proper
- Fomentar la participació d'infants i de joves d'origen immigrant en les entitats i activitats d'educació en el lleure.
- Apropar i crear vincles de confiança entre les famílies i les entitats

Programa 2/Projectes pilot de participació d'infants i adolescents d'origen immigrant en entitats de lleure

El procés d'integració en entitats d'educació en el lleure de nois i noies fills/es de famílies immigrades segueix, als barris i als pobles on la seva presència és significativa, un ritme pausat però constant. Això no obstant, el nivell de participació encara és baix comparativament amb el de la resta de la població d'infants i joves.

Des del convenciment que la incorporació a centres d'esplai, agrupaments escoltes o casals, pot tenir per als infants i adolescents d'origen immigrant uns efectes positius per al seu procés educatiu i d'integració social, es promouen accions que estimulen aquesta vinculació i aquesta participació.

El pla inclou quatre projectes pilot per tal d'impulsar i experimentar models d'intervenció socioeducativa que tinguin en compte les necessitats d'aquests col·lectius i que coordinin les diverses actuacions promogudes des del teixit associatiu i des dels serveis de l'Administració.

Tot i que es preveu anar incorporant noves iniciatives, els projectes pilot inicials s'han dut a terme a: Manlleu, Salt-Girona, Olesa de Montserrat i Mataró. La selecció d'aquests municipis no ha estat aleatòria. Són municipis on hi ha una forta preocupació pel procés educatiu i d'integració social dels nois i les noies d'origen immigrant i especialment dels adolescents nousvinguts. Des dels serveis de l'Administració, especialment els municipals, s'han dissenyat i s'apliquen polítiques d'atenció específica per a aquests col·lectius, però també hi treballen entitats d'educació en el lleure, associacions d'immigrants i organitzacions de suport, que molt sovint han estat les iniciadores de les accions d'acollida i de formació d'aquest sector de població.

El pla inclou quatre projectes pilot per tal d'impulsar i experimentar models d'intervenció socioeducativa

També s'han escollit aquests municipis perquè diverses entitats que participen en el programa *Entrecultures* de la Fundació Jaume Bofill hi estan vinculades i han esmerçat força recursos humans i econòmics en diverses accions. Això facilita els processos d'implementació dels projectes i el seguiment i l'avaluació dels seus resultats.

Objectius específics:

- Promoure accions que estimulin la participació dels infants i els adolescents d'origen immigrat en els centres d'esplai, agrupaments escoltes o casals.
- Engrescar les entitats perquè elaborin projectes que en facilitin l'acollida, tenint en compte les seves necessitats específiques, i que valorin les oportunitats educatives que ofereix la seva presència en termes de diversitat cultural.
- Donar suport als educadors per abordar adequadament els nous reptes que genera aquesta diversitat i estimular el treball comunitari amb altres entitats i serveis que actuen i incideixen en un mateix territori.

Programa 3/Formació d'educadors en el lleure en matèria d'educació intercultural

Acostar la dimensió intercultural de l'educació a caps, monitors i educadors passa, inevitablement, per un procés formatiu

Acostar la dimensió intercultural de l'educació a caps, monitors i educadors que desenvolupen la seva tasca, d'una manera professional o voluntària, en el marc de l'educació en el lleure passa, inevitablement, per un procés formatiu i de tots els agents que intervenen en l'educació en el lleure, i en totes les direccions.

Aquest procés formatiu comporta la creació d'espais de reflexió i d'intercanvi sobre interculturalitat en la dinàmica habitual dels cursos generals que, des de les escoles de formació d'educadors de Catalunya, habiliten els monitors reconeguts oficialment per la Generalitat de Catalunya. És precisament així, de forma integrada i normalitzada, i no en forma de cursos d'especialització optatius, que es facilita i es garanteix la consecució de dos principis essencials de l'educació intercultural: la interculturalitat com a procés educatiu dirigit a tota la població i no només a aquelles àrees o regions on es troben convivint diversos grups culturals i com a aprenentatge d'una nova dimensió de les relacions socials necessària per a i en la realitat actual.

Objectius específics:

- Introduir en la formació dels monitors la dimensió intercultural de l'educació:
- Per mitjà d'espais de reflexió i debat en què es doni l'oportunitat de crear coneixement i d'establir marcs de pensament que facilitin la implementació de la dimensió intercultural en l'educació en el lleure.
- Creant espais d'intercanvi i de vivència entre els educadors en què es puguin compartir les experiències implementades i es potenciïn el creixement personal i el professional a partir de la relació entre iguals.
- Establir estratègies de suport de l'Administració a les escoles d'educadors en el lleure pel que fa al treball intercultural i a l'acolliment d'infants i d'adolescents d'origen immigrant.
- Facilitar l'accés a la formació de monitors i directores dels joves d'origen immigrant.

Programa 4/Fòrum de trobada dels moviments d'educació en el lleure i els col·lectius d'immigrants

La implementació d'un Pla com aquest requereix la implicació de tots els agents que hi intervenen. Si bé és cert que la majoria dels esforços cal centrar-los en el desenvolupament de programes i projectes que tinguin el màxim d'incidència sobre la realitat concreta a la qual van dirigits (els nens i les nenes d'origen immigrant), fóra un error polític i estratègic obviar la importància de la participació activa i directa de les direccions d'ambdós tipus d'organitzacions (moviments d'educació en el lleure i col·lectius d'immigrants) en el procés.

La implementació d'un Pla com aquest requereix la implicació de tots els agents que hi intervenen

És evident que els òrgans directius de les associacions a les quals va adreçat el Pla tenen *per se* un rol destacat: a través dels mecanismes habituals de coordinació interna, poden anar ratificant els acords presos en el marc dels diversos projectes, interessar-se pel desenvolupament correcte d'aquests, etc. Però atenent-nos a les característiques de complexitat i novetat que es desprenen del conjunt d'actuacions a realitzar, es fa del tot necessària una implicació més àmplia i connectada amb la quotidianitat dels esdeveniments.

Davant d'aquesta i altres necessitats, com ara el fet imprescindible de donar una coherència i una globalitat a totes les accions, és imprescindible impulsar un espai en el qual es trobin i es comprometin els membres de les comissions executives d'aquests moviments i col·lectius, perseguint com a objectiu general el seu compromís.

Objectius específics:

- Promoure l'intercanvi de coneixements, l'anàlisi de la realitat i la circulació de la informació entre els moviments d'educació en el lleure i els col·lectius d'immigrants.
- Facilitar la negociació dels diversos interessos d'aquestes organitzacions, la discussió i signatura de convenis i acords de col·laboració i assumir la representació pública davant l'Administració i la societat.
- Fer el seguiment dels diversos projectes del pla i proposar noves línies d'actuació.

Miquel Àngel Essomba
 Departament de Pedagogia Aplicada
 Universitat Autònoma de Barcelona

-
- 1 Vegeu text de P. Bourdieu a VELASCO et al. (1994) : *Lecturas de antropología para educadores*, Trotta, Madrid.
 - 2 Dades del Departament d'Ensenyament aparegudes en premsa. Febrer 2002.
 - 3 Per a més informació, consultar tesi doctoral de Mª Paz Sandín, GREDI (Grup de Recerca en Educació Intercultural). Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació-Universitat de Barcelona.
 - 4 Per a més informació, vegeu "Documento de Bases para una Ley de Calidad de la Educación" a www.mecd.es/leycalidad/index.htm
 - 5 Tesi doctoral de Carles Serra. Departament de Geografia, Història i Història de l'Art – Universitat de Girona
 - 6 Per a més informació sobre el concepte de "mestissatge cultural" que s'utilitza en el Pla, consulteu la "Guia d'Orientacions per al Professorat" del material didàctic "Igualtat per viure, diversitat per conviure". Crèdit Variable per a l'ESO – SOS Racisme Catalunya (1998)
 - 7 La informació d'aquest apartat ha estat extreta del document oficial de difusió del Pla Calidoscopi, editat per la Secretaria General de Joventut i disponible en qualsevol Oficina d'Informació Juvenil